SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. Ч. 127. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 7, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ЛИПНЯ 1992. Ч. 127. РІК XCIX.

ПАТРІЯРХ УАПЦ ВІДБУВ ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ

С. Бавнд Брук (Патріярша Канцелярія). — В четвер, 2-го липня 1992 р. в столиці України Києві відбулася зустріч Святішого Патріярха Мстислава з Президентом України Леонідом Макаровичем Кравчуком, яка тривала понад годину часу та проходила в діловій, приязній атмосфері.

Під час зустрічі було обговорено потреби УАПЦер кви. Передбачено потребу скликання Надзвичайного Собору УАПЦеркви та необхідність нав'язання контактів з іншими православними церквами, що діють в Україні та в Діяспорі.

Згаданий вище Надзвичайний Собор та контакти з іншими церквами мають відбутися в якнайближчому часі, але дата Собору ще не устійнена.

Франція допоможе удосконалити ядерні реактори

Київ (УНІАР). — Тут 28-го червня перший віцепрем'єр-міністер України Костянтин Масик зустрівся з міністром промисловости та зовнішньої торгівлі Франції Домеником Строскоканом. Темою беседи було співробітництво в галузі ядерної безпеки як розвиток домовленостей, досягнутих під час зустрічі президентів Л. Кравчука і Ф. Міттерана. На майбутній зустрічі керівників Великої сімки у Мюнхені Франція разом з Німеччиною має намір виступити за створення фонду розміром 700 мільйонів долярів для фінансування експертизи безпеки діючих і заміни недосконалих ядерних реакторів у країнах СНД. Франція заявила про бажання взяти участь у реконструкції чорнобильського саркофагу, відкритті у Києві представництва з ядерної безпеки. Для підготовки українських фахівців, Франція передасть тренажери і технологію переробки ядерних відходів. Найбільш перспективними галузями співробітництва, на думку гостей, є літакобудування, освоєння космічного простору, телефонний зв'язок.

Між Україною і Францією підписано угоду про обмін технічною інформацією і кооперацію в галузі безпеки ядерних установок.

На Союзівці відбудеться учительський семінар

Ню Йорк. — Шкільна Рада повідомляє, що цьогорічний двотижневий учительський семінар, спонзорований Українським Народним Союзом, як і попередніми роками, відбудеться на Союзівці, на цій зеленій відпочинковій оселі УНСоюзу.

Семінар розрахований для підвищення кваліфікацій вчителів, які вчать у школах українознавства в системі Шкільної Ради, хоч учителі з інших шкіл українознавства можуть брати участь, а для молодших учителів він просто необхідний.

Навчання на семінарі триватиме два тижні — від 26-го липня до 8-го серпня 1992 року. Кошти перебування на семінарі (побут і харчування) покриває УНСоюз.

У пляні підвищення рівня вчителів намічені виклади з предметів: українська мова, українська література, культура та історія України. Лектори на семінар запрошені: проф. Леся Кочман — культура, проф. Павло Маляр — українська мова, д-р Юрій Гаєцький — історія, д-р Євген Федоренко та д-р Ігор Гурин — українська література.

Директори шкіл мають подбати про своїх учителів, подаючи їм усі потрібні інформації й вони мають написати прохання на адресу Шкільної Ради, зазначаючи свою адресу й телефон.

Керівником семінару, як і в попередніх роках, буде д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради.

Зголошення слати не пізніше 16-го липня на адресу Шкільної Ради:
Educational Council UCCA, P. O. Box 391 — Cooper Sta. New York, N. Y. 10276-0391.

Підготова цікавих програм на пластову зустріч

Ню Йорк (ЮМПЗ — Ло). — Для відзначення 80 років від заснування Українського Пласту на початку серпня пластова молодь з різних країн з'їжджатиметься на Ювилейну Міжкрайову Пластову Зустріч, що відбудеться на терені ЗСА. Це буде перша зустріч після Другої світової війни, на яку приїдуть, крім господарів — пластунів із ЗСА, пластуни з України та Східньої Европи, а також з інших країн, де живуть українці і діє пластова організація. Кличем Зустрічі є „Один світ — один Пласт" і з нього можна буде відчути ті спільні нитки, що пов'язують нашу молодь одною метою.

Крім 160 новачат, що будуть таборувати на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" досі вже зголосилися понад 550 членів пластового юнацтва, для яких є призначена програма ЮМПЗ. Перший етап ЮМПЗ звернений саме на різні зацікавлення юнацтва, і програмова комісія вдоволена, що на 94 відсотки можна було задовольнити перший вибір цих спеціялізаційних таборів першого етапу, на які юнацтво зголосилося чи то на мандрівний, чи високогірський, велосипедний, водно-моторний, олімпійський, байдарський, чи кінний табори від 8-го до 17-го серпня. 18-го серпня усі групи повертаються на „Вовчу Тропу" в Іст Четгем, Н.Й., де відбудеться спільна програма, що закінчиться 23-го серпня. В часі цієї програми буде відзначення першої річниці проголошення само стійности України. В програму входять також спортові ігри, лисячі біги, карнавал виставки, мистецькі змаги та інше.

Багато куренів старшого пластунства і сеніорату зголосилися до допомоги у підготові ЮМПЗ. Деякі курені організують також фінансову допомогу на видатки зустрічі, головно на видатки, зв'язані з спроваджениям і перебуванням на ЮМПЗ пластунів з України і Східньої Европи.

Пластуни звертаються з проханням до громадян та установ фінансово підтримати цю акцію, а тим самим цілу Зустріч, що відбувається у першу річницю незалежности України.

Крайова Пластова Старшина в ЗСА вислала окремі запрошення до Владик Українських Церков, до громадських установ та організацій взяти участь в останніх днях ЮМПЗ на „Вовчій Тропі", а особливо в останніх двох її днях, коли пластова молодь буде відзначувати першу річницю незалежности України.

Далекосхідні українці об'єднуються

Владивосток. — Як повідомила телевізійна служба „Новини" 28-го червня, у Приморському краї на Далекому Сході створилася нова громадська організація українців „Громада". Її очолив Андрій Попов. Організація покликана допомогти 200,000 українців Примор'я згуртуватися, створити національні школи, організовувати поїздки на Батьківщину в умовах нового статусу України.

Члени „Громади" мають намір боротися за депутатські мандати та відстоювати у місцевих органах влади інтереси українськомовного населення. На осінь 1992 року плянується проведення Всеукраїнського Далекосхідного з'їзду.

Міністри оборони домовилися про координування дій

Київ (УНІАР). — Тут 27-го червня міністерство оборони України оприлюднило інформацію, що у Болграді, Одеської области, 26-го червня відбулася робоча зустріч міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова та міністра оборони Російської Федерації генерала армії Павла Грачова. У ході зустрічі були опрацьовані загальні принципи вирішення проблем воїнів-десантників у зв'язку із створенням власних збройних сил України та Росії. Досягнуто домовленности про те, що міністерства оборони будуть виходити з необхідности більш повного врахування інтересів військовослужбовців. Офіцерам і прапорщикам повітряно-десантного з'єднання надається можливість зробити власний вибір, у якій армії служити, українській чи російській. З урахуванням свого вибору буде проведено реорганізацію дивізій. Міністри оборони зустрілися з офіцерським складом об'єднання, виклали позиції міністерств, відповіли на запитання. У спільній роботі двох міністрів оборони взяв участь представник Президента України у Болградському районі Іван Македонський.

Як повідомив прес-центр Військово-морських сил України, з ініціятиви майора Овчинникова, Євпаторійська Міськрада надіслала прохання до міністерства оборони України про створення на базі колишнього морехідного убового закладу училища Українських військово-морських сил. Міністер оборони України генерал-полковник Морозов схвалив ініціятиву і доручив командуючому військово-морськими силами України контр-адміралові Кожину виробити конкретні пропозиції. Вже надійшли перші заяви від школярів-старшокласників з проханням прийняти в училище.

ПРЕЗИДЕНТ БУШ ВІДВІДАВ ПОЛЬЩУ

Варшава. — В неділю, 5-го липня, їдучи до Мюнхену на засідання „великої сімки", президент Буш відвідав з короткочасною візитою Польщу. Він мав зустріч з польським президентом Лехом Валенсою і був присутній на церемонії перезахоронення останків видатного польського композитора і патріота Ігнатія Яна Падеревського, який вмер у Ню Йорку 51 рік тому. Звертаючись до поляків, Буш сказав, що вони „вибрали правильний шлях . Вільний уряд і вільний ринок забезпечить Польщі світле майбутнє".

У своїй промові над труною Падеревського президент Буш сказав, що церковні дзони звучать не тільки скорботою за вмерлим — „вони символізують початок нової ери, відродження свободи для Польщі і її народу. Це початок нової ери не лише для Польщі, — для всієї Европи і всього світу". Заторкнувши тему масового невдоволення зростанням цін і безробіттям, Буш підкреслив, що „домогтися перетворення мрії в реальність буде нелегко". Однак він додав, що трудноші в сьогоднішній Польщі не пов'язані з недолками системи приватного підприємництва, а є наслідками неефективного комуністичного господарювання.

Відомо, що міжнародний стабілізаційний фонд для Польщі становить 1 біл. дол. і що ЗСА внесли до нього 200 міл. дол., однак Варшава покищо не дістала можливости скористатися цими грішми. Буш дав до зрозуміння, що як тільки польський уряд згодиться проводити реформи за сценарієм Міжнародного валютного фонду, він сам запропонує використати частину грошей стабілізаційного фонду на ввезення в Польщу західніх товарів і харчів, а також для створення комерційних банків, котрі будуть субсидіювати нових підприємців. Буш пообіцяв, що буде про це говорити на засіданні „великої сімки" в Мюнхені.

На зустрічі з Валенсом Буш повідомив, що ЗСА виділять 10 міл. дол. для розвитку житлового будівництва. Зі свого боку, Валенса закликав Буша не відмовлятися від американської присутности в Европі, зауваживши, що після розпаду Совєтського Союзу „тут стало небезпечно". „Ми не уявляємо собі спокійної Европи без американської присутности", — підкреслив польський президент. На це Буш відповів, що НАТО буде зміцнювати свою збройну могутність і американці не залишать Европу напоталу.

Перед початком промови Буша на площі перед собором святої Анни група варшав'ян спробувала прорватися крізь поліційне оточення. Радикальні демонстранти несли плякати з написами „Геть Валенсу!"

У Гельсінкі буде підписана нова угода

Вашінгтон. — Цього тиж ня представники країн Европи, ЗСА і Канади підпишуть угоду, яка передбачає скорочення наземних збройних сил на европейському континенті. Представники 29 держав поставлять свої підписи під документом, значення якого важко переоцінити. Угода стане значним кроком на шляху послаблення напружения і попередження конфліктів, що є наслідком „холодної війни".

Ця угода, підписання якої відбудеться в рамках Гельсінської Конференції у справах безпеки і співробітництва в Европі, встановлює квоту для кожної країни — дозволений кількісний склад її військ. Наприклад, для ЗСА встановлена квота становитиме 250,000 військовослужбовців, хоч американська Адміністрація планує скоротити згодом і цю кількість — аж до 150,000. Росії буде дозволено мати 1,450,000 вояків і старшин, Україні — 450,000, Німеччині — 345,000, Франції — 325,000. Ісляндія не хоче взагалі мати власних збройних сил. Зате Греція встановлює з дивною точністю, що кількість її військовослужбовців становитиме 158,621.

Після підписання домовлености країнам запропонують в 40-місячний термін довести кількість військ згідно з новою угодою. На випадок, якщо окремі держави заявлять про своє бажання збільшити кількість війська, вони мусітимуть заручитися відповідною згодою решти країн-учасниць наради.

Всього в нараді у Гельсінкі візьмуть участь керівники 51 держави. Їх зустріч передбачається Гельсінською угодою 1975 року.

Президент Джордж Буш і його союзники із Західньої Европи поставлять перед учасниками наради питання про створення збройних сил нового типу, які повинні будуть служити миротворним операціям в різних країнах Европи, де можуть вибухати міжнаціональні і територіяльні конфлікти.

ПОЛІТИЧНІ СИЛИ БЛЬОКУЮТЬСЯ

Київ (ПС УРП). — Тут 27-го червня Мала рада Руху запропонувала, щоб уряд безпосередньо очолював Президент України. Нових віцепрем'єрів рекомендовано вибрати з таких кандидатур: В. Пилипчук, В. Черняк, І. Юхновський, на посаду міністра внутрішніх справ рекомендовано О. Ємця, міністра молоді і спорту — Я. Кендзьора, міністра промисловости В. Следньова. Мала рада наполягає на зміні керівництва Держтелерадіокампанії України — пропонується Л. Танюк і В. Дончик.

Тим часом, кореспондент „Независимой Газети" Володимир Скочко у ч. з 30-го червня, повідомляє, що колишні комуністи, які нині об'єдналися в Соціялістичну партію України, заявили про перехід своєї партії в офіційну опозицію до українського керівництва.

В той день, тобто 30-го червня, парлямент України ухвалив в першому читанні закон, який сприятиме появі в Україні чітко визначених політичних центрів. Вважається, що це дасть змогу підвищити політичну свідомість населення. Закон передбачає, що об'єднання можуть розмежовуватися на партії, які в свою чергу можуть об'єднуватися в бльоки, спілки та коаліції на підставі загального балансу інтересів і спільности поглядів.

Не ухвалено лише один пункт цього закону, зокрема, про фінансову допомогу держави політичним партіям, залежно від результатів парляментарних виборів. Голова Соціялістичної партії Олександер Мороз запропонував вилучити цей параграф і за його пропозицію проголосувала комуністична більшість у парляменті. Їх також підтримав голова Верховної Ради Іван Плющ, заявивши, що в державі і так багато різних програм соціяльного захисту, тому допомагати партіям немає змоги.

На думку народного депутата України Олеся Шевченка, це — „комуністичний переворот у парляменті". Інші депутати вважають, що це „смерть для всіх інших політичних партій", оскільки вони не мають нічого, в той час, як Соціялістична партія контролює всі підпільні гроші колишньої Компартії.

Про перехід в офіційну опозицію не лише до Уряду, але й до Президента, парляменту і всієї системи влади в Україні заявило також громадсько-політичне об'єднання „Нова Україна". Вступили до цієї органі-

(Закінчення на стор. 3)

Л. Кравчук передав Трапезну церкву УПЦ

Київ (УНІАР). — Тут 5-го липня Українська радіостанція повідомила, що за розпорядженням Київської державної адміністрації, Трапезна церква Києво-Печерської Лаври передана тій частині УПЦ, яку очолив митрополит Володимир (Сабодан). Це відбулося після зустрічі Президента Кравчука з митрополитом Володимиром.

Тим часом з Дніпропетровська повідомили, що там 5-го липня громада УАПЦ разом з представниками УПЦ збиралися провести урочисту Службу Божу з нагоди об'єднання двох Церков. Однак керівники Дніпропетровської і Запорізької єпархій колишньої УПЦ стали на перешкоді. Незважаючи на те, що численні вірні УПЦ і УАПЦ зібралися біля Преображенського собору разом з духовними особами, які з цієї нагоди приїхали з Києва, єпископ Гліб не дозволив їм зайти до храму.

Урочиста служба з нагоди об'єднання так і не відбулася. Вірні УАПЦ пройшли вулицею міста до Троїцького собору, де розміщується епархія єпископа Гліба, але і там брама була зачинена. Після чотиригодинного чекання, вірні УАПЦ, вигукуючи „Ганьба московському попу!", розійшлися.

УНС ВІДСВЯТКУВАВ ДЕНЬ БАТЬКА НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Н. Й. (А. Воробець). — Восьме з черги свято День Батька успішно відсвяткували на Союзівці в суботу і неділю, 20-го та 21-го червня ц.р. УНСоюз вдячний двом мистецьким групам за те, що збагатили це союзове свято. Перша з них — це український народний ансамбль „Казка" з недалекої північно-східньої Пенсильванії, а друга — тріо „Либідь" із самого Києва. „Казка" показала нам, чому стейт Пенсильванія вибрав її „стейтовими мистцями", а тріо „Либідь" — чому він став лавреатом на міжнародних конкурсах української пісні.

Виступає ансамбль „Казка" з Пенсильванії.

На вечірньому концерті в суботу мистці з Пенсильванії забавляли публіку Союзівки своїми народними мелодіями та танцями. Шкода, що суботній концерт конкурував з популярним Українським Фестивалем в Голмделі, Н.Дж., інакше, мабуть, більш численна публіка заповнила б залю. Незважаючи на це, менш численні гості з задоволенням і захопленням милувалися виступом наших мистців з Пенсильванії.

Ядро ансамблю складається з Павлини Дуди (сопрано і танцюристка), Сандри Мінарчик (альт і танцюристка), Йосифа Жуковського (тенор, гітарист і танцюрист); Михайла Дуди (баритон, гітарист, акордеоніст і танцюрист) і Дарії Деревецької, танцюристки. До ансамблю належать ще два танцюристи — Богдан Захарченко та Антонія Сілберто. Михайло і Йосиф відповідають за обробку усіх пісень ансамблю, а Олена Козак — за хореографію.

Панна Маріянка Гаврилюк, яка була конферансьє на суботньому та недільному концертах, представила ансамбль. Вдягнутий у гуцульських строях ансамбль розпочав програму двома піснями з Лемківщини. Потім два бойківські танці виконали Дарія Деревецька та Павлина Дуда. Ансамбль відспівав три пісні одну композитора Володимира Івасюка „Пісня буде поміж нас", жартівливу пісню, яку виконала Сандра Мінарчик,

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКА телефонічна компанія АТТ повідомила, що має намір приєднати ще одного компаньйона — німецьку фірму, до спільного підприємства для створення на Україні нової телефонічної системи. Раніше АТТ і голляндська телефонічна компанія ПТТ підписали з Україною договір про створення спільного підприємства. Як стало відомо, американській і німецькій компаніям будуть належати по 19.5 відсотка акцій, голляндцям — 10 і українській стороні — 51 відсоток.

АМБАСАДА ЗСА категорично заперечує будь-які здогади, ніби З'єднані Стейти постачали зброю або надавали якусь іншу військову допомогу мешканцям Куляба чи якимось іншим політичним групам у Таджикистані, сказано у прес-релізі амбасади ЗСА в цій середньоазійській республіці. За словами амбасади, ЗСА надавали лише певну гуманітарну допомогу населенню Кулябської области, чиї житла і майно були знищені в результаті стихійного лиха. Всю цю допомогу доставив американський військовий літак на летовище Душанбе і вона була розвантажена у присутності старшин митної служби Таджикистану і представників місцевої преси. Вантажі були доставлені в Куляб з Душанбе на гелікоптері.

П'ЯТЬ ОСІБ, ВКЛЮЧАЮЧИ двох суддів стейту Тексас і асистента прокуратора, були поранені під час стрілянини, що виникла у приміщенні суду тексаського міста Террант. Було зроблено не менше 10 вистрілів. Поліція заарештувала одного з учасників інциденту і веде пошуки його спільника. Найважче був поранений асистент прокуратора Крис Маршалл. Він доставлений у лікарню у тяжкому стані. Дивує той факт, що жертвами нападу стали судді апеляційного суду, які розглядали просьбу правопорушника про пом'якшення винесеного йому присуду.

У РОЗМОВІ З ЖУРНАЛІСТАМИ президент Джордж Буш зупинився на справі про пошуки слідів американських військовополонених у Росії. Він зауважив, що президент Росії Боріс Єльцин „дотримав слова" і забезпечив колишньому амбасадорові ЗСА в СССР Малколмові Тунові доступ до російських архівів. Як уже інформовано, Дж. Буш призначив М. Туна головою комісії у справі розслідування долі американських військовополонених і тих, які пропали безвісти у період Другої світової, Корейської і В'єтнамської війн.

У СВІТІ

НОВИЙ ТИМЧАСОВИЙ президент ісламської держави Афганістан Бургануддін Раббані заявив у вівторок, 30-го червня, що скасовує всі попередні воєнні і поліційні установи, а замість них має намір створити ісламські сили безпеки. „Ми перебудуємо збройні сили на базі священної релігії іслям", — сказав Раббані. Він дав до зрозуміння, що країна перейде через глибоку ісламську трансформацію в усіх ділянках суспільного життя.

В ІЗРАЇЛІ ОГОЛОШЕНО, що президент Хаїм Ґерцоґ доручив зформувати новий кабінет міністрів лідерові Робітничої партії Іцакові Рабинові. Виглядає, що його партнерами в урядовій коаліції будуть ліва партія Мерец і права релігійна Цомет, хоч ні одна, ні друга не є вдоволені попоінчастою заявою Рабина щодо проблемного ізраїльського питання — будівництва поселень на окупованих територіях. Мерец вимагає повного припинення будівництва, а Цомет — безкомпромісового його продовження.

В ГЕЛЬСІНКІ 9-ГО — 10-ГО ЛИПНЯ відбудеться нарада керівників держав-учасників Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі. На нараду прийдуть керівники держав і урядів з 51 країни Европи, Північної Америки і Азії. Югославія відмовилася взяти участь у нараді.

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Військо ООН

На цьому місці вже неоднократно згадувано, що Організація Об'єднаних Націй створена негайно після Другої світової війни, щоб забезпечити у світі мир, не всилі виконувати цю благородну місію просто тому, що не розпоряджає екзекутивною силою. Правда Рада Безпеки може схвалювати економічні санкції проти будь-якої винуватої країни, але практика виявила, що такі санкції вдаряють по цивільному населенню, а не по державній верхівці і ще менше порушника миру. Чартер ООН передбачає теж творення міжнародного війська для переведення миротворної місії у будь-якому пункті ґльобу, де порушено мир і де грозить воєнний заколот. Практика знову показала, що проголошуване заходами Організації Об'єднаних Націй перемир'я між воюючими сторонами справила зривається, бо розсварені сторони не рахуються з ООН, як установою без власної екзекутивної сили.

У минулому тижні генеральний секретар ООН Бутрос Ґалі звернувся листовно до всіх членів ООН, щоб кожний із них якнайскорше повідомив, чи він — членська держава — готов віддати до розпорядження ООН вишколену військову одиницю 1,000 вояків. Те військове з'єднання повинно бути у такому стані, щоб можна було змобілізувати його впродовж 24-ох годин. (Творення дотепер міжнародних військ тривало шість до вісім тижнів). Для забезпечення швидкої мобілізації — в різних частинах світу твориться своєрідні військові бази з із складами харчів і зброї. Такі організаційні подробиці, як гармонізація військового вишколу різномовних військовиків, штаб такого війська, мова підстаршин і старшин, фінансова сторінка — все це важливі речі, але технічного характеру. Сутня річ: плян теперішнього генерального секретаря ООН сягає поза існуючий чартер. Ідеться про створення постійної військової сили ООН, якої дотепер не було. Можна здогадатися, що дві події, два сумні історичні факти, спонукали верхівку цієї організації до застанови над конечністю такої форми. Перше, що вказало на потребу цієї реформи — це Ірак і його президент — диктатор Саддам Гуссейн. Президент Джордж Буш передчасно закінчив переможну війну проти Іраку, арґументуючи цим, що йшлося у тій війні не про режим в Іраку, а про окупацію й насильне прилучення Кувайту, адже коли Кувайт звільнено — військову місію закінчено. Ірак скапітулював, прийнявши всі продиктовані йому передумови перемир'я. Виявилося, а це можна було згори знати, що Ірак тих передумов не дотримав, Саддам Гуссейн тепер політично і мілітарно сильніший, аніж був ним в часі окупування Кувайту і ніхто у Пентаґоні та в ООН не є певний, чи Саддам Гуссейн таки не засекретив газову, хемічну і навіть ядрову зброю. Сталося це тому, що генеральний секретар ООН міг висилати до Іраку тільки контрольні місії, але не мав авторитету, з яким рахувався би іракський диктатор.

Другий факт, що спонукує до такої реформи — це події у Юґославії. Сербські імперіялістичні генерали ніяк не хотіли допустити Хорватію, Боснію і Герцеґовину до державного усамостійнення і відокремлення і використали свою збройну перевагу для поведення аґресивної війни проти тих країн. Всі проголошувані там перемир'я заходами ООН чи Европейською економічною спільнотою — провалювалися об ароґанцію сербських генералів. Затяжна війна на терені колишньої Юґославії — це компромітація Об'єднаних Націй, ніби офіційного міжнародного мирового апарату, який виявився безсильним.

Якщо теперішньому генеральному секретареві ООН вдасться зреалізувати його плян і якщо схвалить його Рада Безпеки ООН та Генеральна Асамблея, змінивши кілька точок статуту цієї Організації, то це буде історичне діло. У Раді Безпеки ООН змінилася ситуація — нема вже амбасадора Совєтського Союзу зі своїм постійним вето, а амбасадор Росії орієнтується на Захід. Амбасадор Китаю, єдиної комуністичної великодержави, не провокує Заходу зголошуванням вето, тільки „стримується" при голосуванні. Покищо — добра коньюктура для створення постійного війська ООН. Ще промине багато часу, поки воно постане, але добре сталося, поставлено перші кроки у цьому напрямку. Це своєрідне мементо для безоглядних аґресивних диктаторчиків, які не рахуються з Божими і людськими законами.

М. Б-КО

ПОРОХНЯВІ СТОВПИ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Візьміть у руки „Енономічну географію", виділіть на ній корінні московські землі і побачите, що „злюща північ" має довгу зиму, убогу природу, без підземних корисних копалин. Щоб показати світові „велику Росію", придумані „федерації", „содружества", „союзи" за якими ховається штучна великість. Тепер модною стала демократія і буде до того часу, поки літаки Заходу будуть довозити дарову поживу.

Під „порохнявими стовпами" в цій статті ми розуміємо: а) КПСС, що її вже покладено на лопатки, але жевріє насильним імперським терором здобути владу — мітинґує. б)Тримільйонова армія, що мусить скорочуватися, але також, має в пляні „захищати інші народи", або стояти збройно над їхнім поневоленням. Як Комуністична партія, так і армія — це насильницькі творення. Гляньмо на армію: вона творилася з мотивів тяжкого колгоспного і радгоспного низькоплаченого рівня заробітку, тому фізично здоровий елемент відходив до армії. Значить вона творилася з розрахунку кращого прожитку, комуністичної ідеології та імперських намірів.

В. Лопатин у статті „Защитит ли Красна Армия Белий Дом" (Известия", ч. 37, 1992) досить критично розглядає, як зберегти армію в її первісній імперській організації. Провід армії одного не бере до уваги, що з упадком тоталітарної системи, падає її головний стовп — армія, себто потребує реорганізації. Воєнний провід підставляє армію під три літери СНД, щоб зберегти її цілість. Але спостерігачі кажуть, що велика армія у первісній організації вказує на те, що її провід має побічні наміри когось атакувати, когось окуповувати, або тепер з'їзди офіцерів показують пальцем на Україну.

У згаданій статті В. Лопатін нараховує 3 мільйони Червоної армії — в тому один мільйон офіцерів, отже, щотретій вояк — офіцер. У багатьох ґарнізонах офіцери мусять ходити на вартові пости, бо не вистачає дійсної служби вояків. Явище дуже нездорове, а до того вказує, що більшість військових затрималися старшинами, а це сильно підносить втримання їхнє з родинами. Згідно з числовими даними, у самій Москві постійно перебуває 20,000 генералів і високої ранґи старшин. Багато генералів без жодного призначення, параду червоними „шліфами".

Юґославія дала лекцію, як армія одного народу, чи вірніше головна цілісна армія, взялася до оборони і виступила за збереження „спільноти держав". Очевидно, генерали в цьому відогравали передову ролю. Це спричинилося до громадянської війни, кровопролиття, жертви та знищення людського майна. Клич — будова і збереження центральної армії в національних об'єднаннях, веде до гегемонії одного народу, під проводом якого виступає армія.

Як виказують довірочні звіти, „совєтська армія" має у своєму складі багато партійних номінатів, старшин штучно піднесених у ступенях , без належного учбового і польового вишколу. Це була опора КП СС; на тій практиці підвищено навіть генеральські чини, наприклад, Кручков. Це головно партійний елемент, що в теперішній армії веде аґітацію „єдиної армії". Очевидно, це покривається з поглядами імперії Собчака, Руцкого та інших, отже преса та окремі дописувачі роблять галас як і засоби масової інформації.

Сучасна совєтська армія затримала „язовський" (ген Язов) склад генеральної ставки, це власне ядро розкричалося усіма голосами за збереження армії, як головної сили, але імперські наміри зраджують усі їх сподівання.

Проблема великої армії існує також в Америці. Покищо скорочують наполовину. Друга частина — це робітники затруднені у військовій індустрії та різних допомогових службах. Уже сьогодні ведуться дискусії на цю тему, різні наради, як забезпечити звільненим працю та як зарахувати військовим і цивільним їхні літа служби. Покищо конкретно тут йдеться про перекваліфікування різних служб, можливо навіть, скорочення праці на одну годину працюючим, щоб дати змогу великій частині звільнених працювати.

Уряд України поступив правильно, зарядив комплектування власної армії з дуже нездоровим ядром на службі старшинського складу. Сама присяга є тільки притокою для карного кодексу, але не забезпечує у вірній службі народові. Тахвилеві потреби оправдують всі заходи.

Аркадія Оленська-Петришин

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МИСТЕЦЬКОЇ КРИТИКИ

Недоліки української мистецької критики і мистецтвознавства взагалі є дійсністю нашого життя в Америці, якої ми ніколи не були всилі змінити. Ці недоліки проявляються в першу чергу у відсутності критеріїв, які могли б оздоровлююче вплинути на рівень мистецьких подій.

Відсутність професійної мистецької критики у діяспорі зокрема турбує тому, що мистецтвознавці та члени мистецьких установ України з надто великими довір'ям приймають наші мистецтвознавчі надбання. Вони ж бо довгі роки були ізольовані від розвитку світового мистецтва, як і світової мистецької критики, значить від процесів, які були і є особливо динамічними якраз в XX ст.

Із статтей наших „критиків" дістаємо враження, що вони не вповні обзнайомлені із засобами мистецької критики і , що вони мало свідомі факту, що критика нашої доби є завершенням історичних процесів, в яких формувалося розуміння засобів сприймання мистецтва. Такі історичні надбання повинні бути знаряддям, яким користується кожний критик, бо в іншому випадку він не буде знати як підходити до мистецького твору і буде повторювати порожні гасла.

З уваги на те, що підходів до мистецької оцінки є дуже багато і що вони доволі складні, я зупинюся тільки на поняттях об'єктивности і суб'єктивности мистецького сприймання і подам декілька зразків історичного формування цих понять.

Як загальновідомо, колективна мистецтвознавча свідомість західньої цивілізації сягає найяскравіше до старинної Греції. Клясичний ідеал зображення людської постаті, базований на пропорціях людського тіла, значить на об'єктивних критеріях, який розвинувся в Греції, був тісно пов'язаний з філософською концепцією ідеалу людини, як також з поняттям міметичности в мистецькій критиці. Цей клясичний ідеал був впливовий не тільки в Ренесансі, в добі неоклясицизму та навіть відродився в деяких картинах Пікассо в 20-их роках цього століття.

Однак деякі об'єктивні критерії, включно з клясичним світосприйманням, не сприяють в розумінні творів мистців, які шукають інших засобів вислову і стремлять до більш індивідуальних експресій. Тож поняття інтуїції, наприклад, очевидно суб'єктивне поняття, яке є важливим ключем в розумінні сучасного мистецтва, в своєму історичному розвитку було в конфлікті з об'єктивними критеріями. Хоч інтуїція була одним із засобів розуміння мистецтва вже в Ренесансі, критики того часу часто зупинялися на працях одного мистця, які тоді ставали моделем (значить об'єктивним критерієм) для оцінки праць інших мистців, забуваючи притому необхідність оцінювання праць окремих мистецьких особистостей індивідуально. Один із прикладів такого протиріччя, саме з Ренесансу, є захоплення працями Міхельанджело мистецтвознавцем Васарі; ці праці тоді ставали для критика об'єктивними засобами оцінки праць інших мистців.

Суб'єктивний підхід до мистецьких творів був ширше прийнятий вже при кінці XVIII століття, як наприклад, в есеях Вакенродера, який не мав сумнівів, що кожний завершений мистець творить в своїх працях свій власний світ. Хоч деякі ідеалістичні філософи визнають необхідність суб'єктивної оцінки мистецтва, вони все ж стараються затримати поняття наперед встановленого ідеалу людської постаті. Таке розуміння мистецтва вплинуло неґативно на висновки, особливо Геґеля, який передбачав занепад мистецтва (неможливість розвитку ідеалу).

Поняття індивідуальности мистецької творчости було ще більше поширене в XIX ст., коли мистці діставали зокрема прихильну оцінку від письменників, як Бодлєра і Золі. Хоч мистецтво без точно здефіньованих моделів з попередніх століть розвивалося свобідніше в XIX сторіччі, мистці, які були зв'язані з офі-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ГОЛОВНЕ НЕ ЗАБУВАТИ БУТИ ЛЮДИНОЮ

В зв'язку з подіями в Україні головним є докладні інформації, які поступають звідтам і вірне насвітлення їх в часописах діяспори, особливо для тих, хто з фізичних або матеріяльних причин не може відвідати України в нинішній час і не завжди передплатити часопис з України. Тому сердечна подяка нашим журналістам-кореспондентам, які при всяких умовах і можливостях подають нам такі інформації. З мого боку таку подяку виношу журналістам часопису „Свобода", яку передплачую вже довгі роки і бачу позитивний зріст, як змістовний так і мовний на сторінках часопису. Лише хочу звернути увагу на такі слова, які часто попадаються як: ненадійно відійшов (ла) — для цього є слово більш зрозуміле для всіх — несподівано...; і, його вітали постанням з місць. В таких випадках вживається слово вставанням з місць. Пригадайте „Інтернаціонал" — Повстаньте гнані і голодні...", отут повстання є доречним.

Тяжкий час переживає Україна і ми з нею, боячись знову втратити незалежність, але такий тяжкий час використовують лихі люди, чужі нам духом і зрозумінням. Ці люди дбають лише для себе на свою користь не оглядаючись на засоби. Тому й є випадки крадіжок листів, пачок, музейних мистецьких творів тощо. Ці люди не бажають чесно працювати на користь батьківщини, якщо не батьківщини, то бодай держави в якій живуть; до того вносять різні заколоти. З цим треба боротися і то дуже. Також незаконний вивіз головних харчових продуктів з України. Спостерігається недоброзичливість у відношенні до фахових сил навіть і не українців, які з добрим наміром за свій рахунок приїздять в Україну допомогти, поділитися своїм досвідом. Їм це незрозуміло, як то можна без оплати віддавати свій час на ту чи іншу роботу.

Якби вони знали про те, що в Америці багато громадських ділянок обслуговуються людьми доброї волі, а хіба нам хтось платив за всю ту роботу, яку ми пробили від часу приїзду до Америки (українські школи при церквах, хори, танцювальні й драматичні гуртки, репрезентація назовні, праця на церковній ниві і багато іншого), все це робилося навіть у вільний час, а відривалося від свого відпочинку, хатньої роботи, часом і власних дітей, ще до того докладалися власні гроші, якщо бракувало. Якби ми цього не робили, хіба мали б ми можливість допомогти Україні сьогодні? Мені здається, що до всіх організаційно-економічних потреб в Україні, треба добре налагодити виховавчу роботу серед населення.

Кожний має усвідомити, що тепер він працює для себе, своїх дітей для їхнього майбутнього. Кожний має бути відповідальний за свої і свого сусіда вчинки. Має бути самодисципліна. Тоді легше буде працювати у всіх господарських та інших ділянках в державі. Головне не забувати бути людиною.

Світ — це диво і доки енерґії вистачить
Маємо долю грановано виточить.
Совість і Правда — найближчі синоніми,
Душі потрібно тримати озонними.
Будьмо рішучі, не будьмо двоїстими
На перехрестях в дорозі до істини!
Так, щоб із нами і потім за нами
Віра в добро залишилась незламно,
Щоб і сини й дочки й онуки
Не забували важкої науки
Стати людиною, бути людиною,
Разом з народом своїм — Батьківщиною.
Будьмо своїй Україні ми віддані
Всім, що Тарасом нам заповіджено:
Ділом і думкою,

Серцем і лірою,
Словом і піснею
завжди розкішною.

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Міннесота

Д-р Осип Кравченюк

СЕРЕДНЄ ШКІЛЬНИЦТВО В ТЕРНОПОЛІ У ПЕРЕДВОЄННІ РОКИ

I

У час постання Тернополя (1540) Галичина була вже майже двісті років під володінням Польщі. Туди напливали великі групи польського населення і духовенства, знаряддя широкозакроєного окупантами колонізаційного процесу. Щоправда, король Казимир Великий приобіцяв шанувати українську віру й народність, але в суті речі був далекий від здійснювання своїх обіцянок і від самих початків окупації переслідував український східній обряд, придушував Українську Православну Церкву і її духовенство та будував латинські костьоли. В результаті цього наше боярство, ставши через свою православну віру предметом насміху й образ, почало польщитись або залишало свої землі й еміґрувало на Волинь, у Молдавію чи навіть Московщину. Понижене православне духовенство, борючись за щоденний хліб, мусило залишити будь-які намагання здобути науку й освіту, а це у свою чергу привело до нехтування українською мовою, яку в усьому діловодстві заступила польська.

Єдиною остоєю українства у ті часи були прицерковні братства, хоч і вони не могли відвернути невідрадні культурні відносини на західньоукраїнських землях. Таке прицерковне братство (спершу зване кураторією) існувало також у Тернополі, а його головною функцією були опіка над убогими хворими і нагляд над церковними земськими посілостями, священиками, дяками тощо. Про школу немає згадки в першій грамоті князя Острозького (1570), зате згадується про неї у його поширеній грамоті з 1593 року. Чи школа вже існувала, а чи мала бути заснована, не знаємо. Безустанні напади кримських татар, відтак козацькі війни і нарешті турецькі, від яких Тернопіль чимало потерпів, не могли сприяти розвиткові освіти. Люстрація Тернополя від 1672 року не згадує школи, хоч Людвик Фінкель, дослідник давнини цього міста, думав, що там існували школи при українській і польській парафіях. Якщо це так, тоді можна здогадуватись, що рівень освіти у них був дуже низький, бо головну увагу населення привертали управаріллі, торгівля, праця у верстатах і нарешті підготова до оборони перед можливими нападами.

Чим більше закріплювалось володіння поляків на наших землях, тим більш неґативний вплив воно мало на українське населення і його культурні аспірації. Воно тратило посілості в центрі міста на користь поляків і численних уже тоді жидів, відходило на окраїни, бідніло, а це не дозволяло думати про освіту. Народні школи існували в Тернопілі в XVIII столітті, як пише о. Петро Білинський, парох Довжанки і історик Тернополя, але під час російської окупації 1809—15 років їх скасовано або зреформовано на російський лад. Тільки з поворотом австрійської влади Намісництво доручило Митрополичій Консисторії відкрити в Тернополі принаймні першу клясу нормальної школи, а духовенству подбати про двигнення тривіяльних шкіл у повіті. Єдину гімназію мав у той час Збараж (з 1789 року, доки її не перенесли до Бережан), а Тернопіль одержав її після того, як цар Александер I прогнав Єзуїтів з Росії і їх, завдяки підтримці намісника Гауера, пустили 6-го травня 1820 року до Австрії. Тоді таки цісар Франц I асиґнував їм фонди на заснування в Тернополі шістьох кляс гімназії і двох років філософії, що вони здійснили з допомогою Коритовського, власника великих посілостей, та двох інших доброчинців 1820 року в приміщеннях домініканського монастиря. Три роки пізніше цісар Франц I відвідав цю гімназію і дозволив поставити для неї новий будинок. Таким чином, на засипаній фосі постала нова гімназія при колишній вулиці 3-го травня. Хоч ця школа добре розвивалася і число її учнів постійно зростало, цісар Фердинанд скасував орден Єзуїтів, а в червні 1848 року скасовано гімназію. Її знову відкрито в жовтні наступного року, але під управою світських учителів, причому її першим директором став Евстахій Прокопчиц. Вона залишилась у світських руках навіть тоді, коли 1852 року цісар Франц Йосиф привернув Єзуїтів у Галичині й вони вернулися до домініканського монастиря в Тернополі.

Після смерти Прокопчица обов'язки директора гімназії виконував восени 1857 року чеський священик Вацлав Дворжак, а після нього прийшов Ігнатій Ставарський. Коли він перенісся до Кракова 1862 року — провід гімназією обняв о. Василь Ільницький (до 1867 р.), а по його відході до Львова Лев Сілецький, спольщений українець. На його місце прийшов 1886 року Северин Дністрянський, перший директор учительської семінарії в Тернополі, батько відомого вченого Станислава. У 1890 роках директором гімназії був Маврикій Мацішевський, автор історії Тернопільської гімназії за роки 1820—48 (1896). До її визначніших випускників належали Олександер і Володимир Барвінські, Евген Олесницький, Іван Пулюй, Іван Горбачевський, о. Іван Волянський, Станислав Дністрянський, Кирило Студинський, Степан Рудницький, єпископ Никита Будка, о. Петро Понятишин, Василь Безкоровайний та інші.

Тому, що над тернопільською гімназією домінували поляки, вона не сповняла освітніх потреб українців Тернополя і повіту, і тому під кінець 1880 років вони почали робити старання про свою власну школу. Таким чином, Міністерство виховання і освіти дозволило 7-го жовтня 1898 року відкрити при польській гімназії першу клясу з українською мовою навчання з тим, що з кожним наступним роком наша школа мала поширюватися на одну клясу аж до осягнення повного числа кляс. Це і був початок української державної гімназії у Тернополі що її на бажання українців назвали іменем Франца Йосифа I-го. Вона приміщувалася спершу в будинку отців. Домініканів і підлягала директорові польської гімназії Мацішевському. Тільки 25-го вересня 1900 року її управу перебрав провізорично д-р Омелян Калитовський, а з 14-го лютого 1901 року він став її постійним управителем. Два роки пізніше перенесено більшість кляс, бібліотеку і фізичний і природничий кабінети до давнішої реальної школи при вулиці Валовій.

Після відвідин гімназії прем'єр-міністром Австрії, д-ром Кербером і намісником Галичини, Андрієм Потоцьким її приміщення признано невідповідними до навчання.

Почались заходи для придбання площі під будову нового будинку для гімназії. Рішення Міністерства виховання і освіти від 14-го лютого 1905 року закуплено таку площу від родини Стронських за суму 89,000 корон, і на ній поставлено два окремі будинки, один для польської гімназії при вул. Конарського, другий для української гімназії при вул. Костюшка 9. До цього нового будинку українська державна гімназія перенеслась у шкільному році 1907—1908. Її директором став Еміліян Савицький (1907/08—12, а по ньому Роман Цеглинський (1912—14). У воєнні роки 1914—18 гімназія була нечинна, хоч деякі учителі провадили курси в приватних приміщеннях, а 1918—19 років в Союзі Повітових Кооператив. Четвертим директором української державної гімназії був Юліян Левицький (1920—25), а п'ятим Михайло Губчак, який залишився на цьому пості до сумнозвісного розв'язання гімназії 1930 року.

Закінчення буде.

Політичні...

(Закінчення зі стор. 1)

зації входять політики і бизнесмени ліберально-демократичного і соціял-демократичного напрямку, то вони зацікавлені у прискоренні переходу до ринку. „Нова Україна", за словами Володимира Гриньова, запропонує свою програму реформ, яка передбачатиме широку приватизацію, створення власної фінансової системи, демонополізацію економіки, створення конституційної асамблеї для переходу до нового суспільного ладу з новою Конституцією. Керівник „Нової України" Володимир Філенко бачить цей новий лад як „капіталізм з людським обличчям". „Нова Україна" має намір бльокуватися з Народним Рухом України. До „Нової України" увійшли бизнесмени, отже вона має і серйозну матеріяльну базу. Збльокування її з Рухом може врівноважити сили крайніх лівих і крайніх правих і на цей політичний бльок, можливо, опиратиметься Президент Кравчук, який заявив минулого тижня, що готує серйозні кадрові перестановки в керівництві, створить групу реформаторів.

Представники національної і національно-демократичної опозиції також вирішили об'єднатися і виробили чітку програму дій проти консервативної частини парляменту, Уряду і Президента, який потакає консерватистам. Як заявив народний депутат України Іван Заєць, „піднімаючи ціни, влада викидає за межу бідности величезну кількість людей, а соціялісти і перефарбовані комуністи вербують їх під популістські гасла".

Відповідальність...

(Закінчення зі стор. 2)

ційними школами ще далі вживали моделі з минулого. Все ж мистці-новатори знаходили нові засоби вислову, як у випадку імпресіоністів, які базували своє мистецтво на безпосередніх враженнях від свого довкілля.

Сучасна мистецька критика опирається головно на зорових символах мистецького вислову, як форма і колір. Тут треба зазначити, що ці символи є посередники, завдяки яким можна збагнути духовні вартості мистецьких творів. Професійні критики, вправлені в зоровій мові символів, вміють збагнути складні мистецькі вислови, розуміючи діяння простих елементів.

Тож освідчений критик мусить бути обзнайомлений не тільки із засобами, чи символами, мистецького вислову своєї доби, але також мистецтва попередніх періодів, яке збагачує цілість його сприймання.

Я тут не хочу порушувати проблем особистих оцінок мистецтва, коли деякі особи пишуть щось прихильне про особисто знайомих мистців. Багато серйозніша ситуація виринає тоді, коли авторам статтей про мистецтво, яких ми вважаємо професійними, бракує будь-якої відповідальности супроти історії мистецтва, коли вони не правильно вживають, або взагалі оминають важливі факти. І так, для прикладу, у бібліографії обширного каталогу-монографії з виставки Михайла Черешньовського в Українському Музеї в Ню Йорку (1991) Богдан Певний докладно документує найкоротші згадки (часом справді тільки однолінійкові або односторінкові) про мистця. Однак він оминає розповідь Черешньовського про свої початки в мистецтві („Сучасність", листопад 1976 р., ст. 41—42) і мою довшу статтю („Сучасність", листопад 1976 р., ст. 43—49) і аналізу творчости Черешньовського з нагоди його 65-ліття. Таке нехтування фактами кривдить інституцію, Український Музей, який знаний з прецизности і відповідальности своїх публікацій, кривдить теж шановного 80-літнього Черешньовського, який заслуговує собі на те, щоб інформації про нього були точні і всеохоплюючі, як також кривдить журнал „Сучасність", якого Б. Певний є тепер мистецьким редактором, і очевидно, повинен бути обзнайомлений із статтями про мистецтво (їх не було надто багато), які появилися в цьому журналі.

Це тільки один приклад браку відповідальности осіб, які в нас займають відповідальні становища. Все ж можна б замовчати як і в попередніх випадках, коли те, що відбувалося в нас здавалося не надто важливим. Однак ситуація значно змінилася, коли ми почали співпрацю з мистцями, мистецтвознавцями і мистецькими установами в Україні, бо саме супроти них маємо дуже вагомі відповідальності. Вони часто через нас стараються дістати інформації про мистецькі події на Заході, які так довго були недоступними для них.

УНС відсвяткував День Батька...

(Закінчення зі стор. 1)

Лідія Михайленко чарувала присутніх народними піснями.

та „Циганочка моя". На закінчення танцюристи у повному складі чудово виконали „Гопак".

Після концерту відбулася забава під звуки оркестри „Звуки Союзівки" у виконанні Григорія Ґриновця та Стефана Бень.

В неділю були відправлені Божественні Літургії в українській католицькій церкві та в українській православній каплиці, в намірені батьків та Батьківщини.

В каплиці св. Володимира, отці Василь Бучко, парох української католицької парафії Пресв. Трійці, та Іван Куліш, парох української православної громади в Кергонксоні, відправили спільний Молебень, в якому взяли участь 50-100 людей.

Головною точкою концерту в неділю по полудні був виступ жіночого тріо „Либідь" з Києва.

Перед початком концерту пані Уляна Дячук, головний предсідник УНСоюзу, привітала гостей з нагоди свята День Батька, союзових секретаріав, які брали участь в секретарському семінарі під час тижня, починаючи з понеділка, та поінформувала публіку про працю УНСоюзу на користь української громади. Вона також подякувала гостям, які прибули масово, особливо Миколі Філь з Лейтем, Н. Й., за те, що він зорганізував автобусову прогульку з Вотерфліту, Н. Й., та Дмитрові Сарахманові з Вунсакет, Р. Ай., за те, що зорганізував автобусову прогульку з Вунсакету.

Серед публіки привіталося почесних гостей: д-ра Івана Флиса, старшого, колишнього головного предсідника УНС, і його дочку; Івана Флиса, молодшого з донями; мґра Володимира Дячука, мужа пані Уляни Дячук; Володимира Василенка, голову Окружного Комітету на Округу Ню Гейвен; та Тимка Бутрея, голову Окружного Комітету на Округу Вілкс- Беррі.

Панна Гаврилюк представила тріо „Либідь". Воно складається із Лідії Михайленко, мистецького керівника, виконавиці першої партії та композитора усіх обробок тріо; Наталки Ятченко, керівника та виконавиці другої партії, та Тамари Грач, виконавиці третьої партії тріо.

Пані Грач виступила замість Валентини Михайлової, ім'я якої було подано у програмі, як виконавиці і яка не змогла приїхати. Її представлено, як одну з найкращих естрадних виконавців на Україні. Крім них до тріо належить Олександер Гаркавий, який акомпаньював на гітарі, а також виконав кілька пісень.

Група почала програму акапельним співом сімох народних пісень з різних частин України. Пісні висловлювали повний діяпазон почувань, від сентиментальности до жартівливости. Були між ними пісні з таких місцевостей України: Рівного, Лемківщини, Наддніпрянщини, Закарпаття та черкаських земель. Ансамбль „Казка" виконав пісню „Гречаники" та дівочий танець. Потім Лідія Михайленко та Олександер Гаркавий проспівали пісню „Гуцулка Ксеня" та ще сім пісень.

На сцені знову ансамбль „Казка", танцюристки якого — Дарія Деревецька, Павлина Дуда та Сандра Мінарчик виконали жіночий танець. Опісля Лідія Михайленко виступила з гумористичною деклямацією двох творів: „Кум-вино" і „Кум Данило". Тріо „Либідь" виконало кілька жартівливих пісень. А після них ансамбль „Казка" виконав пісню „Гречаники" та на закінчення протанцював „Гопака", свою найкращу точку, в якій переплітаються і зливаються прикмети ніжности, акробатики та жартівливости в один швидкий та імпозантний танець.

Публіка нагородила всіх учасників сердечними та голосними оплесками і опісля звернула увагу на „Либідь", який заспівав кілька пісень сучасних українських композиторів: „Наша мова", „Світку, зелений мій", „Сіла птаха", „Молитва", „Стоїть тополя" та жартівливу пісню „У Горпини ім'янини". Глядачі зареагували голосними оплесками та заставили тріо повторити на біс жартівливу народну пісню „Про комара" в новій обробці Лідії Михайленко. На закінчення тріо вшанувало публіку тим, що відспівало для неї, як також для усіх Батьків та Батька Союзу „Многая Літа". Публіка встала та приєдналася до співу.

Концерт був на мистецькому рівні, виконавцями його були професійні мистці, які вміли прикувати увагу публіки до виконуваних ними пісень. Після концерту підприємство „Євшан" з Монтреалю, яке було імпресаріо тріо „Либідь", продавало звукові та відеотасьми мистців.

Свято День Батька було успішним. На концерті було 400-500 осіб, а на Союзівці бодай таке саме число гостей. Це успішно, якщо взяти до уваги, що під час цього кінця тижня відбувалися інші українські імпрези в околиці, які конкурували з цим святом.

Особлива подяка належиться управі та працівникам Союзівки під керівництвом Івана Флиса, молодшого. Вони дуже гарно приймали гостей Союзівки і без їх допомоги концерти не могли б відбутися.

НЕ ПОДАНО ПРІЗВИЩЕ АВТОРА

У спортовому огляді п. заг. „Футбольні змагання Україна—Америка закінчилися внічию" („Свобода", з 3-го липня ц.р.) не подано прізвища автора. Ним був Омелян Твардовський, редактор спортових вістей. — Ред.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗСА

висловлює щиру подяку всім жертводавцям, які відгукнулися на заклик і склали пожертви на нев'янучий вінок в пам'ять своїх близьких та друзів, які сплатили членські вкладки і тим допомогли видати нові книжки, провадити дальшу працю в бібліотеці та архіві та утримувати будинок.

(В нижче наведений список включені пожертви вплачені від 30-го квітня 1991 р. до 30-го травня 1992 р.)

В пам'ять своїх рідних та друзів склали пожертви на видавничі цілі УВАН:

В світлу пам'ять Олекси Таран від Зіни Таран ...... 500 дол.

В світлу пам'ять Івана Коровицького склали пожертви:

Ольга Кекіш 50 дол., Надія Теребус-Кмета 50 дол., Лазуренко 50 дол., Галина Єфремов 25 дол., Роман Залуцький 25 дол., Діма Комілевська 25 дол., Петро Одарченко 25 дол., Оксана Радиш 25 дол., Василь і Олена Омельченко 25 дол., Лідія Яців 25 дол., Василь Рудко 25 дол., Ольга Маланчук 20 дол.

Разом .... 370 дол.

В світлу пам'ять Параскевії Підстригач склали пожертви: Леонід і Валентина Підстригач 150 дол., Микола і Зіна Миськів 100 дол., Яків Гурський 50 дол. Разом 300 дол.

В світлу пам'ять Митрофана Нешти від Йолянди Нешти 200 дол.

В світлу пам'ять Ольги Лозинської від д-р Надії Теребус-Кмети 100 дол., від Ольги Кекиш 50 дол. Разом 150 дол.

В світлу пам'ять Лева Биковського від Марії Биковської 100 дол.

В світлу пам'ять Леоніда Гайдамаки від Інни Дзеровичъ .... 100 дол.

В світлу пам'ять Ірини Іваницької від Маріянни Задоянної .... 100 дол.

В світлу пам'ять Макара Каплистого від Марії Каплистої .... 100 дол.

В світлу пам'ять Анни Орел від Тараса і Ніни Орел 100 дол.

В світлу пам'ять Анни Варчак від Марії і Вадима Вовчук 50 дол., від Галини Домків 50 дол. Разом 100 дол.

В світлу пам'ять Оксани Лисенко від Ольги Кекиш 50 дол., від Надії Теребус Кмети 50 дол. Разом .... 100 дол.

В світлу пам'ять Олександра Оглоблина від Івана і Олени Решетар 50 дол., від Семена Гаюка 25 дол. Разом .... 75 дол.

В світлу пам'ять Василя Діберта від А. Діберт .... 50 дол.

В світлу пам'ять Олесандра Тимошенка від Ірини Тимошенко .... 50 дол.

В світлу пам'ять Петра Яцева від дружини Лідії Яців .... 50 дол.

В світлу пам'ять Гаврила Гордієнка від Неоніли Гордієнко .... 30 дол.

В світлу пам'ять Марії Дигдалович від Мирослави Знаєнко .... 25 дол.

В світлу пам'ять Марії Косенко від Ольги Бобровської .... 25 дол.

В світлу пам'ять Михайла Пежанського від Любомири Пежанської .... 25 дол.

В світлу пам'ять Валентина Гаєвського від Олени Гаєвської .... 10 дол.

По заповіту:

Миколи Громницького 39,281.65

Теодора Юревича 1,363.60

Олександра Супруновича 200.00

Від жертводавців:

1900 дол. — Олекса і Софія Скоп.
1,000 дол. — Український Народний Союз.
820 дол. — Леонід Лиман.
580 дол. — Яків Гурський.
500 дол. — Борис Іваницький.
325 дол. — Теодор і Майра Залуцькі.
По 300 дол. — Юрій Буряківець, Комітет Жителів, Реґенсбурґу, Кредитівка СУМА в Йонкерс, Н. Й.
260 дол. — Олекса і Лариса Біланюк.
250 дол. — Т-во Червона Калина, Укр. Православна Кредитівка в Ню Йорку.
240 дол. — Вашінґтонська група УВАН.
по 200 дол. — Володимир і Уляна Дячук, Олександра Гаєвська, Маріян Коць Оксана Лобачевська, Вікторія Новотна, Іван Карк, Микола Шаблій, „Самопоміч" в Гартфорд Кон.
190 дол. — Катерина Кричевська-Росандич.
по 150 дол. — Ярослав і Віра Білинські, Олександер і Неоніла Головко, Осія Іванюк, Валентина Лімонченко, Мирослав і Люба Прокоп, Українська Кредитівка в Чикаґо, Ілл.
140 дол. — Наталія Зітцельберґер;
по 125 дол. — Тетяна Дзвак, Ада Кулик;
по 100 дол. — Лев Биковський, Ярослав Бігун, Христина Блаженко, Олег і Людмила Волянські, Петро Грицак, Василь Гойдич, Едвард Гамер, Гончарик — Укр. Комітет в Льорейн Огайо, Христина Дохват, Адріян Долінський, Юрій Дембський, Оксана і Тарас Закидальські, Ніна і Роман Ільницькі Ольга Кекиш, Марія і Ґіві Кобі, Дмитро Корнієнко, Михайло Корчинський, Теодор Костюк, Любомира та Ігор Коцур, Микола Кушніренко, Юрій Лоґуш, Юрій Луцький, Володимир Лисий, Владика Всеволод Майданський, Роман Мороз, Іванна Ніокс, Марія Овчаренкс, Олена і Василь Омельченко, Анна Пашковська, Валентина Преско, Оксана Радиш, Карпо Роговський, Марія Савдик, Оксана Соловей, Тамара і Степан Тимків, Ірина Тимошенко, Зоя Юрієв;
по 90 — Іван Коропецький, Наталія Пазуняк, Зеня Сохор;
по 80 дол. — Михайло Біда, Марта Богачевська-Хом'як, Любомир Винар, Василь Маркусь, Василь Кулик, Ганна Орел, Іван Решетар, Микола Палій, Марта Тарнавська, Ігор Шевченко (Мас.);
по 75 дол. — Семен Гаюк, Богдан і Орися Ґермак, Юрій Мицак, Петро і Марія Одарченко, Олена Процюк;
65 дол. — Ірена Дацько;
по 60 дол. — Василь Гришко, Данило Дмитренко, Стефан Костик;
по 55 дол. — Дмитро Кірев, Валентина Якимчук;
по 50 дол. — Надія Амінов, Віктор Андре, Василь і Ольга Балабан, Володимир Буцяк, Ігор Вітковицький, Володимир і Катерина Воловодюк, Григорій Гагарин, Ігор Галарник, Марія Галун-Блох, Дмитро і Марія Горбай, Анатоль Ґерман, Інна Дзерович, Надія Єфімов, Олександер Канюка, Іван Козачок, Олег і Софія Кудрик, Галина Костюк, Петро і Марія Крамаренко, Юрій Левицький, Олександер Ліст, Марія і Ольга Маланчук, Джері Мигайчук, Зенон Михайлевський, Олександер Мотиль, Олександер Одарченко, Петро Одарченко, Майкел Лютер, Ярослав Падох, Ярослав і Ярослава Панчук, Святослав і Катерина Петрів, Андрій Подищук, Володимир Пилишенко, Оксана Рак, Олег і Іванна Ратич, Анатоль і Марія Романюк, Марія Рудницька-Сокіл, Ніна Синявська, Марія і Степан Хемич, Любомир і Марія Явний, Михайло і Ірина Цегельські, Юрій і Алла Черний, Євген Фэдоренко, Данило Яценко, Ігор Яременко, Лідія Яців, „Самопоміч" в Нюарку Н. Дж. „Самопоміч" в Балтімор, Мд.;
45 дол. — Остап і Урсула Балабан.
по 40 дол. — Оксана Ашер, Омелян Бей, Христина Бетін, Петро Біланюк, Патриція Герлигі, Григорій Костюк. Мирослав Лабунька, Орест Небеш, Валеріян Ревуцький, Василь Рудко, Ігор Соневицький, Іван Фізер, Іван-Павло Химка, Михайло Яримович;
по 35 дол. Евстахія Мілянич, Іван і Наталія Даниленки, Іван Заяць;
по 30 дол. — Богдан Войчук, Олександер Вороняк, Богдан і Мирослава Крук, Марія Савицька, Василь Сердюк;
по 25 дол. — Андрій Андріюк, Софія Андрушків, Ольга Бабровська, Богдан Боґуш, Галина Бодарева, Олександра Бражник, Марія Вожаківська, Лідія Волошин, Зеновія Воробець, Олександер і Оксана Воронін, Микола Галів, Семен Гаюк, Лев Григорчак, Марія Даниш, Н. Дейчаківський, Іван і Ольга Денисенко, Павло Паньків, Ганна Жирук, Юрій і Марина Зеленські, Мирослав і Ірина Зєлик, Олександер і Галина Зозуля, Микола і Володимира Кавка, Ярослав і Марія Кіцюк, Ігор І Анізія Козак, Наталія Кононенко, Венямин і Віра Корсун, Дмитро Коструб'як, Іван Кохан, Юрій і Валентина Кузьмич, Леонід Кушнір, Ярослав і Алла Лешко, Іван Манченко, Богдан Марків, Петро і Олена Марченко, Василь і Оксана Марчук, Аскольд Мельничук, Богдан і Тамара Мриць, Омелян Омецінський, Оксана Росс, Іван і Галина Панчак, Ярослав Пастушенко, Василь Приходько, Теодор Прокопов, Володимир Процик, Степан і Любомира Рапавий, о. Артемій і Олександра Селепина, Віра Скоп, Микола Сороколіт, Анастасія Сочинська, Михайло Терпак, Данило Томащук, Богдан і Віра Томків, Богдан і Ольга Фараонів, Роман Ференцевич, Юрій Чапленко, Ярослав і Ольга Чипак, Олександра Школьник;
по 20 дол. — Омелян і Татіяна Антоновичі, Єфросинія Бережна, Федосія Брикович, Андрій і Катерина Бук, Володимир Вальчук, Ігор Витвицький, Керстін Віллямс, Рома і Ігор Гайда, Ярослав і Богданна Ґелета, Зеновій Ґіль, Юрій Демидович, Катерина Денисенко, Володимир Дідик, Марія Душник, Олександер Домбровський, Едвард Жарський, Богдан і Наталія Коваль, Оксана Колесніченко, Олександер Коновал, Володимир Котенко, Іван і Наталія Макаревич, Микола і Зеновія Мартинюк, Іван Мима, М. Мирошниченко, Остап Олесницький, Марія Палидвор, Леонід і Валентина Пахолюк, Борис Раковський, Марта Рудик, Григорій Самійленко, Іван Скіра, Орест Слупчинський, Тершаковець-Гавриляк, Дмитро Тромса, Святослав Трофименко, Ірина Филипчак, Раїса Хейлик, Юрій Храневич, Ігор Шевченко, Галина Шиманович, Богдан Шепелявий, Тетяна Шкільна, Ірена Шпетко, Мирон і Дарія Яросевич;
по 15 дол. — Микола Барицький, Ольга Варела, Юрій Логин, Орест і Стефанія Логінські, Мирослав і Анна Мічковські, .. Наклович, Роман Поритко, Микола і Галина Степаненко, Олексій і Люба Шевченко, Валентина Юрченко;
12 дол. — Юліян Бачинський;
11 дол. — Марина Рудницька;
по 10 дол. — Богдан Артимишин, Петро і Вірджінія Бард, Іван і Людмила Бойко, Роман Борковський, Михайло Бохно, Оксана Бринь, Василь Витвицький, Лідія Візерканюк, Осип Войтович, Олена Гейс, Настя Грибович, Катерина Гуцул, Ольга Дядинюк, Люба Денисенко, Василь Іванців, Людмила Кей, Микола Корінець, Святослав Коцибала, А. Ліневич, Валентин Лоян, Юрій Малаховський, Мирон Масюк, Ніна Михалевич, Василь Надраґа, Павло Паньків, Петро Патряк, Ольга Петренко, Петро і Анна Поліщук, Олександер і Анна Пришляк, Микола Ромаш, Тетяна Ранніт, Всеволод Саленко, Володимир Сенежак, Ярослав Цюк, Ілько і Оля Цибрівські, Ніна і Євген Стецьків, Петро й Ірена Твердохліб, Тершаковець, Павло Турула, Микола Чорний;
по 5 дол. — Марія Аксенів, Богдан Козак, Ярослав і Іванна Клим, Микола Ковалевський, Алла Цівчинська.

Ще раз дякуємо всім нашим друзям-прихильникам!

Управа УВАН

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у вічність дня 29-го серпня 1991 р. в Ню Гейвені, Конн. наша найдорожча ТЕТА, учасниця Визвольних Змагань

св. п.

МАРІЯ РУДНИЦЬКА

з дому ЗАХАРІЇВ

народжений на Стрийщині

Цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку приятелям та знайомим, які у хвилинах нашого безмежного болю зложили нам слова співчуття та відпровадили нашу кохану тету Мушку у вічність своєю участю у похоронних відправах.

Наша глибока вдячність Всеч. о. Романові Ґолембі, пароховi церкви св. Арх. Михаїла в Ню Гейвені, за відслуження похоронних відправ 4-5-го вересня та за постійну духовну опіку покійної.

Щиро дякуємо членам церковного хору за відспівання відправ, особливо дириґентові хору проф. Богданові Маркові та д-рові Іванові Кизикові. Дякуємо рівнож ветеранам 1-ої УД УНА за участь в похоронах, а голові українських ветеранів д-рові Іванові Телюкові за прощальні слова в похоронному заведенні.

Сердечну подяку складаємо членкам 66-го Відділу Союзу Українок Америки за влаштування поминок, а голові Відділу Ірині Гладкій за чутливі слова, якими попрощала покійну від СУА. Дякуємо також М. Данко-Цматі за прощальні слова на цвинтарі.

З глибини серця дякуємо д-рові Михайлові Дзюбатому за сумлінну довголітню медичну опіку не тільки покійній, а також її мами св. п. Станиславі Захаріїв, та сестрі св. п. д-р Олені Томоруґ. Ми невимовно вдячні йому та всім приятелям, що відвідували та підтримували на дусі покійну.

Окремо дякуємо всім за пожертви на Гоминальні Служби, на церкву св. Арх. Михаїла в Ню Гейвені, та на пресовий фонд „Нашого Життя". Дякуємо рівнож похоронному заведенню Маркієвича.

у глибокому смутку:

сестрінка — МИРОСЛАВА ТОМОРУҐ-ЗНАЄНКО з донею ЗІНОЮ ОЛЕНОЮ та з'ятем ҐРЕНВІЛОМ МЛЛЕР

як і родина брата покійної, св. п. Ярослава Захаріїва в Україні

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з Волі Всевишнього в середу, 1-го липня 1992 р. відійшов у вічність наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п.

МИХАЙЛО ВОЛОСІЯНСЬКИЙ

народжений в Старому Самборі — Україна

ПАНАХИДА — неділя 5-го липня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Quinn **35-20** Broadway N.Y.City, N.Y.

ПОХОРОН — понеділок 6-го липня о год. 9:30 рано в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й. а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина — ЛІДІЯ
син — ІГОР
донька — ХРИСТЯ з чоловіком ДАВІДОМ
внуки — СТЕФАН І ДАНИЛО
сестрінка — ОРИСЯ ЛАБА з родиною
сестрінок — СВЯТОСЛАВ РОВДИЧ з родиною
шваґер — МИРОСЛАВ ЯВОРСЬКИЙ з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА, Чехо-Словаччині й Україні.

Просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

Замість квітів складати пожертви на Фонд Дітям Чорнобиля

У глибокому смутку повідомляємо рідних приятелів і знайомих, що 23-го червня 1992 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п. проф.

ОЛЕНА КОС

з дому

ВЕРГАНОВСЬКА

ур. 20-го серпня 1906 р.

ПОХОРОНЕНА 29-го червня 1992 р. у Чикаґо Ілл. де спочиває її муж. Інж. Роман Кос.

Горем прибиті:

син — МИХАЙЛО з дружиною ДАРІЄЮ і сином МИХАЙЛОМ і МАРКОМ
донька — ЄВГЕНІЯ зі сином ОЛЕКСАНДРОМ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною РУТ і донькою КЕРЕН
сестри — МАРІЯ СТАШИНСЬКА з родиною,
АННА ГОЛИНСЬКА з родиною у Польщі,
ДАРІЯ ВИННИКІВ з мужем ЯРОСЛАВОМ,
СОФІЯ ОЛЕСНИЦЬКА з родиною,
ЙОАННА ПАНЬЧАК з родиною,
брат — ЯРОСЛАВ ВЕРГАНОВСЬКИЙ з дружиною ВІРОЮ
братова — ЛІДІЯ КОС ОЛЕСНИЦЬКА з родиною у Австрії
та ближча і дальша родина у ЗСА й Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В Городенці померла Анна Вережак-Парфенюк

У ранніх годинах 12-го червня в Городенці упокоїлася несподівано Анна Вержак, колишня студентка гімназії „Рідна Школа" в Городенці, заміжня Парфенюк. Похорони відбулися 14-го червня при великому здвизі народу.

З першим приходом большевицької окупації покійна, тоді молода студентка, була вивезена разом з батьками Юрієм й Евдокією на Сибір. Невдовзі в 1944 році, батько помер в Дудінці на Таймирі, а Анна повернулася з матір'ю на Україну, але щойно в 1956 році, коли приїхала до Городенки, тут стрінула їх болюча вістка, що єдиний брат Анни Володимир не живе. Його розстріляли німецькі війська на Україні, запідозрівши його в допомозі українському підпіллі. В часі першої еміґрації Володимир проживав на Заході, студіюючи гірництво у Краківському університеті.

Решта своїх років покійна Анна провела в Городенці з матір'ю (померла 1975 р.) та зі своїм чоловіком Миколою Парфенюком, уродженцем Волині, який до того часу перебував в ув'язнення в Норильських концтаборах. Сувора Сибір звела їх до супружого життя. В родині на Україні виховали вони сина і дві доньки. Син Володимир — відомий музика і композитор, викладач музичної школи в Городенці та керівник ансамблів народних інструментів, якому присвоєно звання народного лавреата республіканського конкурсу композиторів України. Обидві доньки Мирослава й Галина є викладачами народної творчости в культ освітньому училищі в місті Каневі. Всі троє закінчили Київський інститут культури. В родині оплакують несподіваний відхід бабуні теж три внуки — Роман, Славко й Маркіян. Родина Вережаків належала до найбільш патріотичних родин Городенки, працюючи на культурно-освітньому полі, читалень „Просвіта" Котиківки та Галузівки. Св. пам'яті Анна була щирою патріоткою та мужньою матір'ю. Як тільки зазоріло на Україні на світання, вона з подругали подбала, щоб в будинку Городенської гімназії встановити пропам'ятну таблицю по шкільних друзях, які згинули від куль большевицьких та нацистських опричників. Цей проєкт гідно зреалізувала Городенська земля. Віднотвано 58 жертв гімназійного молодняку. Св. пам'яті Анна забиралася разом з іншими до студійної праці над українською мартирологією, але недуга поклала край сподіванням. Тлінні останки поховані на Городенському кладовищі.

Зі схиленими головами на могилі страдниці Анни засилаємо наші глибокі співчуття всій родині Вережаків, Парфенюків, Павчаків, Якимовичів, Бандураків і всій ближній та дальшій великій родині св. п. Анни.

Колишні друзі шкільної лавки, тепер в Канаді і ЗСА

М. Марунчак

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ підприємець, засновник багатьох добродійних фондів Джордж Сорос зустрівся в Києві з представниками товариств національних меншин республіки. Він вислухав докладні інформації з боку поляків, румунів, німців, асірійців, греків, жидів, узбеків і туркменів. Усім їм Джордж Сорос запропонував підтримку, зокрем пообіцяв фінансувати навчання членів національних товариств за кордоном.

„Критикуємо, пропонуємо і реалізуємо"

Такі гасла кинув гість з України Михайло Горинь, виступаючи перед українською громадою міста Йонкерсу й околиць, що зібралися на зустрічі з ним у суботу, 23-го травня 1992 року о год. 7:15 в одній із заль Дому СУМ.

Михайла Гориня привітав Лев Футала в імені всіх організацій та громадян Йонкерсу і околиць, накреслюючи при тому коротко страдницький життєвий шлях доповідача. Привітавши пароха української католицької церкви Йонкерсу о. Едісона Бойка і всіх присутніх громадян він попросив М. Гориня до слова.

Михайло Горинь, передаючи свої палкі привітання від Руху (в якому він був один з трюмвірату його проводу), від Української Республіканської Партії, яку він від кількох тижнів очолює, від Верховної Ради України, до якої був обраний народним депутатом, та від всього українського народу, почав добре продуману доповідь на тему „Закріплення державности України".

Він як досвідчений майстер пензля намалював картину — становище України, в якому вона опинилася після проголошення своєї незалежности 24-го серпня 1991 року, та закріплення незалежности і вибори Президента Леоніда Кравчука в грудні 1991 року.

Після 75-річного перебування українського народу в колоніяльному стані Україна опинилася в ситуації риштування. Підневільний колоніяльний стан довів до того, що на Україні ще немає нації, там є тільки український народ, що переходить стадію національної свідомости і відчуття потреби будувати свою власну державу. Ця національна свідомість сильніше розвинута у західніх областях України, де цей підневільний стан був коротший, ніж у деяких східніх областях України, де народ хоч проголосував за самостійність, все ж таки деякі з їхніх представників ще запитують, „А що ж нам принесла та самостійність, коли полиці у склепах порожні"?

Проблеми побудови молодої української держави після розвалу Російської-Совєтської імперії почали ускладнюватися, коли всі державні аґенди і устаткування Совєтського Союзу почали присвоювати собі російські й урядові чинники, включаючи воєнне устакування, промисел, державні скарби, золото, валюту, заграничні дипломатичні будівлі і т.д.

Західній світ підтримував всі імперські зазіхання Росії, підкреслюючи „що було б найкраще, коли б новостворені республіки були репрезентовані одним післясовєтським політичним центром". Такою постановою покористувався Борис Єльцин, проголошуючи Росію переємником Совєтського Союзу.

Почалися нелегкі намагання нашого народу рушати наш дипломатичний віз на „дерев'яних осях", переборюючи всі внутрішні перешкоди з боку російської й української номенклятурної опозиції, байдужости (якщо не ворожого) наставлення західніх держав, байдужости і необізнаности з українською проблемою західнього пресового світу (бож вся інформація про Україну доходила до них тільки через Москву і з Москви), брак добрих кореспонднетів, щоб хотіли писати про українську проблематику.

Та завзяття українського народу і його Уряду постійно перемагали всі початкові труднощі. Сьогодні українську державу визнали вже 120 світових держав, український Уряд затіснив дипломатичну співпрацю з Туреччиною, Іраном, Угорщиною, Італією, Польщею і т.д.

Приїзд до ЗСА міністра оборони України ген. К. Морозова, перебування тут у перших двох тижнях травня президента України Леоніда Кравчука, зустріч Президента України з Президентом ЗСА у Білому Домі, церемонії прийняття Президента Кравчука у Вашінґтоні у Кемп Дейвиді, надання Л. Кравчукові почесного докторату і т.п. приневолило Уряд ЗСА повернутися обличчям до України. Американські керівні чинники погодилися з фактом, що українська держава є і залишиться вільною назавжди, і що її треба підтримати економічно, хоч в Україні ще треба попрацювати над реорганізацією економіки. В Україні наші державні інститути ще у риштуванні. Підготовляються закони про приватизацію підприємств і колгоспів, про організацію українського банківництва.

Організація Української Національної Армії поступає поволі, 60 відсотків офіцерів в Україні ще є громадянами з інших республік колишнього СССР. Росія протиставляється виміні їх за українських офіцерів, незважаючи на те, що до урядових чинників України вплинуло 18,000 заяв українських офіцерів перевести їх в Україну. Прелеґент згадав, що в кол. Совєтському Союзі перебуває 320,000 українських офіцерів, і вже з самих офіцерів можна б створити поважну армію.

Потім доповідач перейшов до обговорення складу Кабінету Міністрів. Він ствердив, що Кабінет Фокіна не реалізує законів, прийнятих Верховною Радою. Він їх гальмує, або не допускає до їх виконання, але цю заміну треба ґрунтовно продумати, а тоді реалізувати. „Критикуймо, пропонуймо й реалізуймо", — сказав Михайло Горинь, тоді осягнемо те, чого хочемо.

Політика Кабінету міністрів довела до спаду в економіці України на більше як 15 відсотків, застій у переході до приватизації підприємств і колгоспів, у підготові до введення власної валюти, організації банківництва і т.д. Попри те, постійний тиск північного сусіда з Москви в політичному і економічному аспекті як, наприклад претенсії до півострова Криму, створення воєнного стану у Придністрові, творення т. зв. „Демократичного руху Донбасу" і їхніх загонів донських козаків, грабунок-крадіж військових споруд і господарських продуктів північними сусідами приневолює керівництво молодої української держави ставати до оборони. До цієї оборони, на думку М. Гориня, потрібно запросити українську діяспору. Українська діяспора — це могутній додатковий корінь для молодого українського дерева, який може допомогти це дерево врятувати. Це додаткова сила, яка може дуже багато допомогти. Зв'язки української діяспори з зовнішніми економічними і політичними чинниками західніх держав світу, допомога нав'язати контакти з українськими дипломатами, приміром, надання почесного докторату президенту Л. Кравчуку знайшло дуже позитивний відгук у цілому світі. Цей докторат був наданий Україні, сказав М. Горинь. Нав'язування і вплив української діяспори на закордонну пресу і т.д.

Роля української діяспори у допомозі самостійній Україні може знайти своє завершення у підготові фінансової допомоги. І хоч українському народові не загрожує голод, бо є сподівання на 80 відсотків збору харчових продуктів, все таки український Уряд залишився без запасів золота і капіталу в державних скарбницях. Щоб поставити функції державного керівництва на потрібній висоті, Україні потрібні позички. На думку Гориня, одномісячна платня всіх працюючих членів громад української діяспори створила б поважний фонд у скарбниці української самостійної соборної держави, який уможливив би ставити державні чинники на державні рейки. Ця одномісячна платня не була б „датком", чи „дарунком", але позичкою, за яку кожний жертводвець за короткий час одержить запоруку повороту її у формі фінансових бондів, ґарантованих українською державою. Ця ідея знайшла позитивний відгук серед українського громадянства.

Вже створився Ініціятивний комітет у складі: Орест Жук, д-р Богдан Кекіш, д-р Б. Шандор, д-р Л. Кий, д-р Богдан Бурачинський, Хімюк і д-р Аскольд Лозинський, які випрацюють правильник і заклик до громадянства і займуться організацією збірки. Це був би пам'ятник, збудований українською діяспорою для української самостійної соборної держави. Такими словами закінчив Михайло Горинь свою доповідь у 8 год. вечора.

У питаннях і дискусії брали участь М. Зварич, мґр В. Микула, Д. Івасютин, М. Ненадкевич, І. Булат, В. Козіцький, С. Козіцький, С. Палилик, інж. О. Балабан, П. Кулинич, Л. Футала й інші.

Багато додаткових інформацій довідалися слухачі у теплій і дружній дискусії, що затяглася до 9:30 вечора. Дискусія виявила глибоке ознайомлення з проблематикою в українській державі серед слухачів й знайшла признання у доповідача.

Перед закінченням вечора предсідник Лев Футала подав до відома вислід збірки, якою зайнялися Ярослав Кіцюк і Петро Кулинич, гроші з якої будуть передані на фонд „Переведення просвітянської роботи в Криму".

Вечір закінчено відспіванням українського національного гимну, а організатори і голови місцевих організацій залишилися з М. Горинем на перекуску та гутірку, яку приготовила Управа Дому СУМ.

О.Б.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1993 РІК

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1993 рік. В основному це видання Альманаху буде присвячене 100-літтю щоденника „Свобода", перше число якого появилося 15-го вересня 1893 року. Просимо авторів присилати статті на цю та інші теми до 22-го серпня 1992 року. — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Пожертви на Фонд „Шахову корону — Україні!"

Як ми вже звітували, цей фонд створився минулого року у Львові на фінансові потреби, зв'язані з підготовою гросмайстра Василя Іванчука до його затяжних змагань за мистецтво світу з шахів. Нині Іванчук вважається 3-ім шахістом у світі.

З діяспори першими на цей фонд, ще минулого червня, склали свої пожертви члени шахової репрезентації УСЦАК, що змагалася тоді в Галичині з нагоди святкувань ювілею СТ „Україна" Львів. Тоді у Львові пожертвували: по 50 дол. Михайло Москаль і д-р Орест Попович; по 20 дол. Борис Бачинський і Корнель Осадца і по 10 дол. Петро Радомський і Степан Стойко. До шахістів долучився турист мґр Володимир Процик („Тризуб" Філядельфія) — 20 дол. Разом у Львові ми передали на фонд 180 амер. дол. Відтак ланка шахів УСЦАК опублікувала у нашій пресі заклик до дальших пожертв на цю ціль.

Недавно на наш заклик відгукнулися симпатики шахів з Онтаріо. Успішну збірку провів невтомний шаховий діяч, колишній ланковий шахів в СТ. „Україна" в Торонто Богдан Назарко, зібравши на фонд 600 канадських дол. Окремі жертводавці: по 100 дол. д-р Остап Винницький, Ярослав Онищук і Я. Чикало; по 50 дол.: Святослав Ключник і Андрій Лупиняк; по 30 дол.: Богдан Назарко; по 20 дол.: Андрій Ганачівський, Євген Онищук, Михайло Ребик, Богдан Таращук і Ігор Чума; по 10 дол.: Т. Боднар, Р. Колісник, Стефан Лозинський, Микола Петрашко, О. Стецьків, Іван Чичій і Дмитро Штундер. Зібрані гроші передасть у Львові шахіст СТ „Україна" Торонто Михайло Москаль. Головою фонду у Львові є ректор Львівського університету ім. Івана Франка проф. Іван Вакарчук. Рекомендуємо дальші пожертви передавати прямо до нього.

Ланка шахів УСЦАК

Українські шахісти — переможці турніру в Мец, Франція

97 шахістів з різних країн Европи взяли участь в 10-му річному турнірі в місті Мец, Франція, в якому три перші місця зайняли Айнгорн, Москаленко й Ротштайн, усі три з України. Дальші місця здобули: Соколов (Росія), Дорфман (Франція), Семков (Болгарія), Садлєр (Англія), Помез (Еспанія), Гектор (Швеція), Романишин (Україна), Мартінович (Юґославія), Плахетка (Чехо-Словакія), Форінтос (Угорщина), Костен (Англія), Ґіфарт (Франція), Маджаровас (Латвія) і т.д. Згідно зі скупими інформаціями з Манілі, Філіппіни, де проходить світова шахова Олімпіяда, обидві збірні Укріни — жіноча й чоловіча — беруть в ній участь.

У складі жіночої збірної виступають: Галямова-Іванчук, Літинська і Чолушкіна. В чоловічій дружині виступають: Іванчук, Білявський, Романишин, Айнгорн і Новіков. Чоловіча збірна України на початку виграла зі збірною Єгипту 3:1 і Китаєм 2½:1½. Жіноча дружина перемогла збірну Швайцарії вислідом 3:0. В збірній Швайцарії виступає українська шахістка Лемачко.

Шахи — чи тільки фінансова проблема?

Під таким заголовком появилася у „Свободі" в числі 16-го червня ц.р. стаття Юліяна Кордіяка зі Львова, в якій автор написав про перепетії й фінансові труднощі збірної шахів України, що бере участь у світовій шаховій Олімпіяді. На закінчення статті автор запитує: „Навіщо ж іноді В. Борзов надсилає листи-прохання до діяспори, до Управи УСЦАК, інших українських організацій за кордоном, випрошуючи доляри на підтримку спортсменів? Безумовно, фонд допомоги українському спортовому рухові, що відроджується, був би дуже потрібний, але не в руках В. Борзова...".

Пресова референтура УСЦАК у порозумінні з Проводом, почуваються до обов'язку вияснити ці не дуже ясно написані твердження, які принесуть більше шкоди, як користи українському спортові.

В першу чергу, уважаємо, що тепер не час проводити „холодну війну" з сучасними спортовими діячами України, не зважаючи на те, що багато з них — це колишні чиновники тодішнього режиму. Маємо те, на що заслуговуємо, і треба терпеливо включатися до спортової активности та здобувати позиції. Треба теж допомагати тим, хто щиро прагне перебудуватися та спричинитися до відродження спорту в Україні. Гола й різка критика та напади на сторінках преси не принесуть нічого доброго, а радше відкинуть тих, які дійсно бажають працювати для добра українського спорту.

І на закінчення хочемо уточнити вищеподані твердження Ю. Кордіяка. Провід УСЦАК є в тісному контакті з НОК-ом України і через нього — з його теперішнім президентом В. Борзовим. У порозумінні з НОК і його президентом УСЦАК оплатив досі вписове до Міжнародних спортових федерацій сімом федераціям України. Суми вписового були післані на вказані конта цих Міжнародних Федерацій в Люзані, Швайцарія, Лондоні, Англія, Будапешті, Угорщина, й інших містах европейських держав. Жодного доляра не вислано в інші руки, тільки на вказані конта, завдяки чому українські спортовці можуть вже виступати самостійно на міжнародній арені. Тому несправедливо писати здогади, неначе б фондом відродження спорту в Україні розпоряджалися бюрократи В. Борзова. Фонд організував і ним завідує УСЦАК, і всі щирі жертводавці можуть бути впевнені, що жодного цента не марнується, жодним доляром не завідують якінебудь бюрократи... Так воно є і буде в майбутньому.

УСЦАК буде й надалі тісно співпрацювати з усіми тими спортовими діячами в Україні, які сприяють його відродженню і славі на міжнародній арені.

На жаль, наші спортові друзі у Львові чомусь не звернулися до УСЦАК із проблемою допомогти покрити кошти квитків лету нашим шахістам на Олімпіяду до Манілі. Провід УСЦАК, без сумніву, був би згідно зі своїми можливостями, допоміг в цій їх пекучій потребі. Адже шахова ланка УСЦАК, як подано вище, сприяє фондові за „Шахову корону — Україні", організувавши спеціяльну збірку між симпатиками шахів, після того, як у минулому році виникла у Львові ця ідея.

Завважуємо, посилені процеси відродження спорту в Україні захоплюють щораз то ширші кола спортових діячів і спортовців і це нас радує. Інша річ, до цих кіл приєднуються й ті спортові активісти, що були діяльні в „застійних" часах. Уважаємо цей процес позитивним, і його треба належно використати для повного відродження спорту в Україні. Так діють балтійці, вірмени, грузини, молдовани і, мабуть, усі колишні поневолені Росією народи. Загальні труднощі, головно економічні, не повинні створювати „другого фронту" в боротьбі за здобуття самостійности спортовій Україні.

(от)

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АННА ПУТАС член УНС Відд. 281-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Байон, Н.Дж. померла 22-го травня 1992 року на 92-му році життя. Нар. 1900 року в Україні. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку дочку Розалію Польовий, брата Степана Путас, сестру Марію Ґерич; 6 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 25-го травня 1992 року на цвинтарі Святого Хреста в Н. Арлінґтоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Сірий, секр.

СТЕПАН СПОДАРИК член УНС Відд. 73-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Провіденс, Р. Ай. помер 29-го березня 1992 року на 75-му році життя. Нар. 4-го березня 1917 року у Вест Ворвік, Р. Ай. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку сестру Софію Банах, братів Андрія і Василя. Похорон відбувся 1-го квітня 1992 року на цвинтарі Ретбирн в Ковентрі, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Василик, секр.

КАТЕРИНА КРИХ член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па. померла 5-го травня 1992 року на 70-му році життя. Нар. 1922 року в селі Біляновичі, Україна. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа Івана, синів Емілія і Волтера, дочку Лесю. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ 1992 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. Йосафата 217-го Відд. о год. 1-ій по пол. в школі св. Йосафата. Секретар буде збирати членські вкладки перед зборами. Присутність членів відділу обов'язкова. — К. Марголич.